

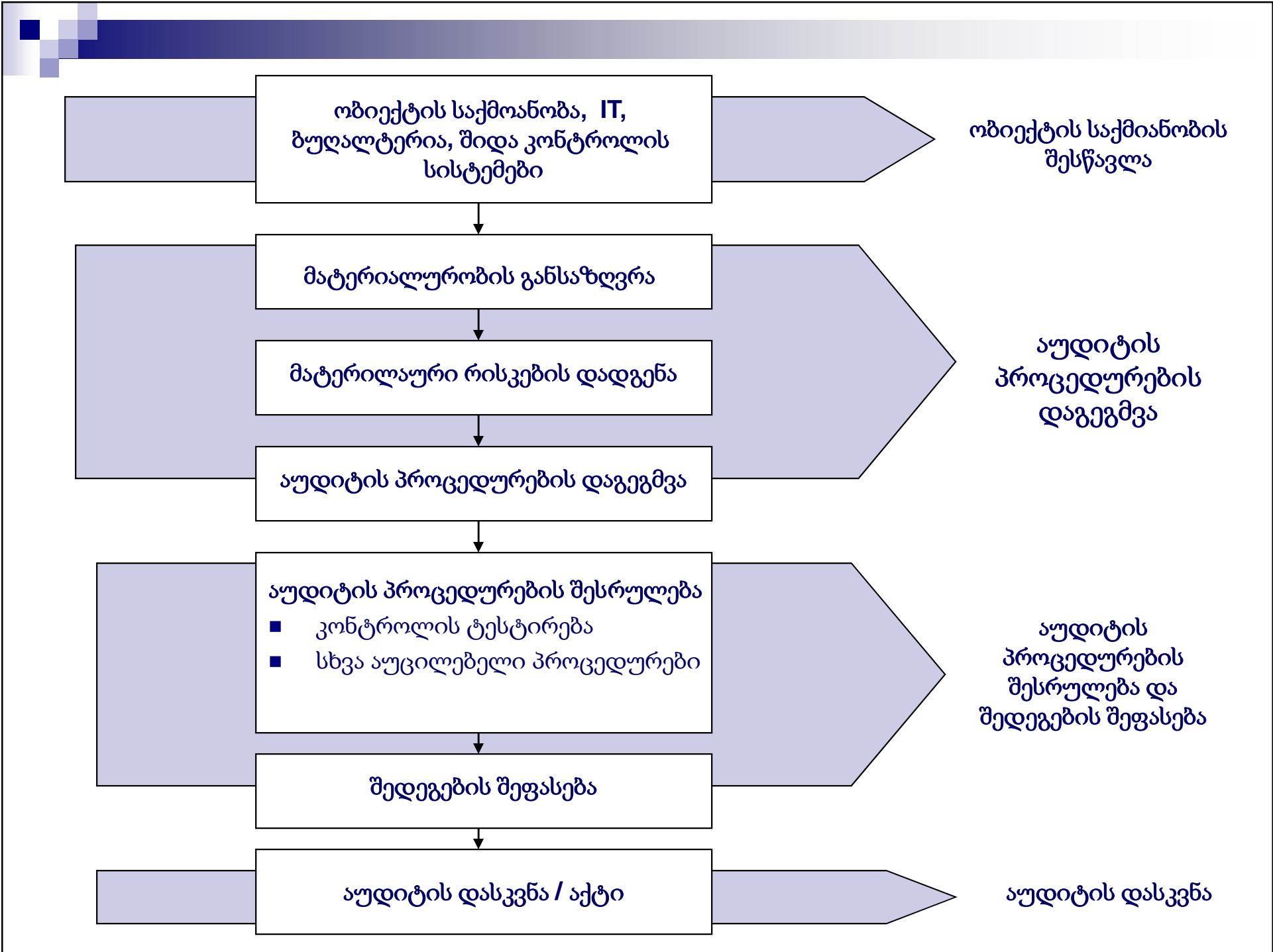
საქართველოს კონტროლის პალატა

**UK NAO - დიდი ბრიტანეთის ეროვნული აუდიტორული ოფისის
ფინანსური აუდიტის მოდელი**

გიორგი ჯერენაშვილი
საერთო დანიშნულების სახელმწიფო მომსახურების სფეროს აუდიტის დეპარტამენტი

UK NAO – ს ფინანსური აუდიტის მეთოდს ქვია “აუდიტი 21”

- ეს არის რისკების იდენტიფიცირებაზე დაფუძნებული მოდელი, რომლის მიზანია მაღალი ხარისხის ფინანსური აუდიტის ჩატარება.
- “აუდიტი 21” შედგება 6 ეტაპისგან:
 1. ობიექტის საქმიანობის შესწავლა
 2. მატერიალურობის განსაზღვრა
 3. მატერილური რისკების დადგენა
 4. აუდიტის პროცედურების დაგეგმვა
 5. აუდიტის პროცედურების შესრულება და შედეგების შეფასება
 6. აუდიტის დასკვნა

ობიექტის საქმიანობის შესწავლა

გარემო ფაქტორები

- ბიზნესს გარემო
- პოლიტიკური გარემო
- ანგარიშვალდებულება
- მაკონტროლებელი ორგანოები
- კანონმდებლობა

ბუღალტერია და შიდა კონტროლის სისტემა

- ფინანსური მართვის სახელმძღვანელო
- ფინანსური მენეჯმენტი
- ფინანსური დოკუმენტების სისწორე
- რისკების დადგენა
- შიდა კონტროლის პროცედურები

მატერიალურობის განსაზღვრა

მატერიალურობა - თანხობრივი

- მისაღები ზღვარი შეცდომებისა ფინანსურ ანგარიშებში.
- ფინანსური ანგარიშებში დაინტერესების დონე მენეჯმენტის მხრიდან.

მატერიალურობა - ბუნების მიხედვით

- კონკრეტული ინფორმაცია ფინანსურ ანგარიშებში. მაგ. დირექტორის ხელფასი, ფულის ნაშთი და ა.შ.

მატერიალურობა - შინაარსის მიხედვით

- იმ შეცდომების განსაზღვრა, რომლებსაც მნიშვნელობნად შეუძლიათ ფინანსური ანგარიშების შეცვლა.

მატერიალურობა - თანხობრივი

დაგეგმვის ეტაპის დროს (Planning Stage) აუდიტორმა აღმოაჩინა:

- ობიექტის პერსონალის ხელფასის ხარჯი წლიურ ბალანსში არის - **98,000.00** ლარი.
- ბუღალტერის წლიურ ხელფასის უწყისში მოცემული არის - **97,000.00** ლარი.
- ობიექტის მთლიანი ბიუჯეტი შეადგენს - **297,000.00** ლარს.
- დადგენილი მატერიალურობის ზღვარი არის **1%** ბიუჯეტის - **2,970.00** ლარი.

მისაღები შეცდომა = მატერიალურობა X $\sqrt{\text{პოპულაცია} / \text{მატერიალურობის ბაზა}}$

მისაღები შეცდომა = **2,970.00** X $\sqrt{98,000.00 / 297,000.00}$

მისაღები შეცდომა = **1,706.05** ლარი

მატერიალური რისკების დადგენა

- აუდიტის ერთ-ერთი მთავარი პრინციპი არის რისკების დადგენა და ამ რისკების პოტენციური ზეგავლენა ფინანსურ ანგარიშებზე.
- აუდიტის დასკვნა ობიექტის ფინანსურ ანგარიშებზე, რომლებიც არ არის მატერიალური რისკების შემცველი.

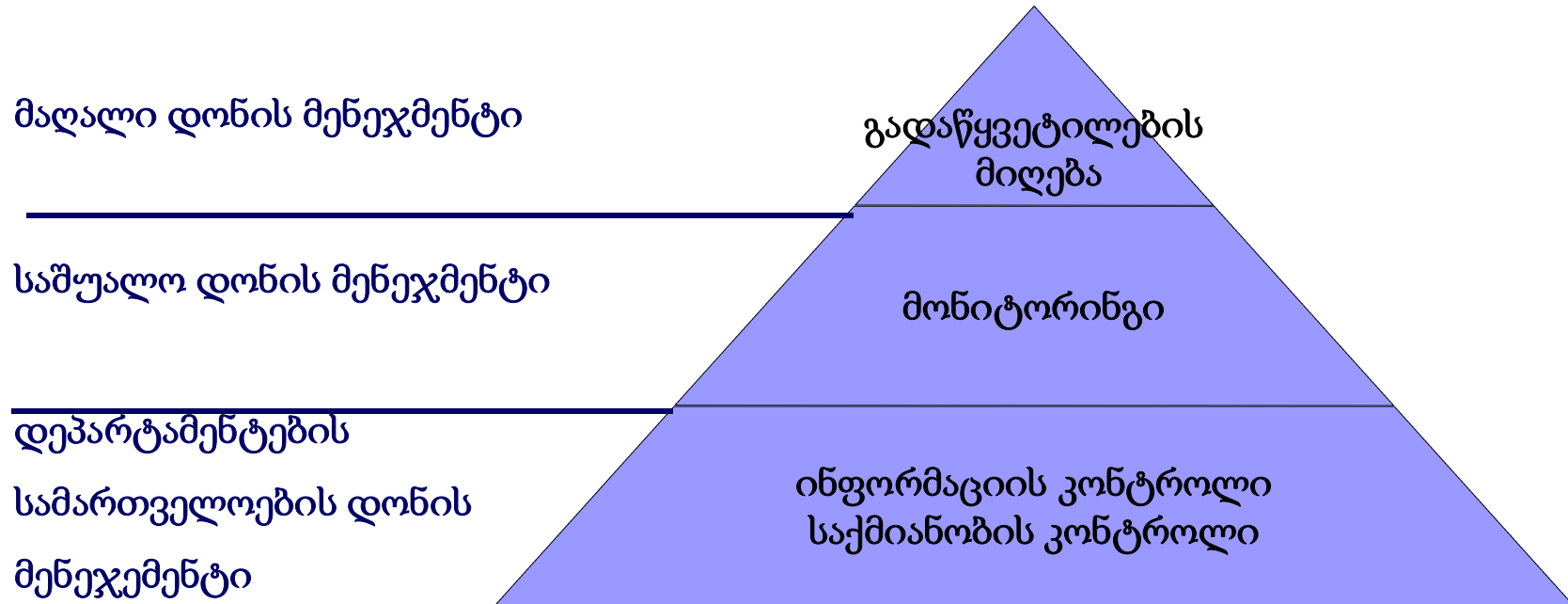
- ობიექტის მიზნების დადგენა. (რა მიზნები აქვს ზოგადად და კონკრეტულ სფეროში)
- ობიექტის საქმიანობის სფეციფიკა.
- რისკების აღმოჩენა/დადგენა
- რისკების პრიორიტეტების მიხედვით დალაგება. (მნიშვნელოვანია რისკების დალაგდეს იერარქიულად, რომ ყველაზე მნიშვნელოვანი რისკები იყოს იდენტიფიცირებული, რაც აძლევს აუდიტორს საშუალებას განსაზღვროს სად დაჭირდება მეტი ძალისხმევა.
- რისკების ფინანსურ ანგარიშებზე ზეგავლენა
- მენეჯმენტის რეაქცია/მოქმედება - მნიშვნელოვანია დადგინდეს, თუ როგორ პასუხობს მენეჯმენტი დადგენილ რისკებს, რამდენად ეფექტური მათი პასუხი, რომ რისკი იყოს მისაღებ დონემდე დაყვანილი.

მატერიალური რისკების დადგენა

1. ახალი საბუღალტრო პროგრამის დანერგვა, რომლის სრულყოფილი ტესტირება არ მომხდარა.
2. ობიექტის კომპიუტერული სისტემა ვირუსით დაზიანდა.
3. პიზიკურმა/იურიდული პირმა დააგვიანა ობიექტისთვის ფულის გადახდა.

შიდა კონტროლის სისტემები

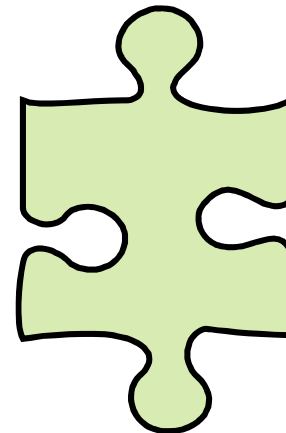
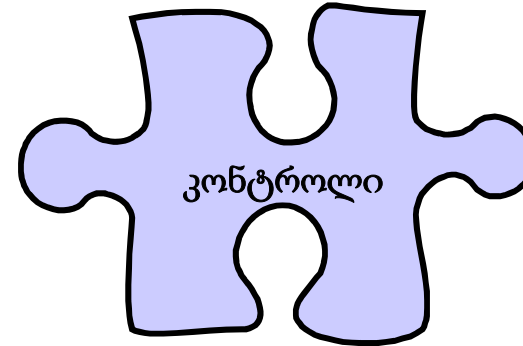
- მაღალი დონის მენეჯმენტი - კონტროლის ფუნქცია არ შეიცავს დეტალებს. არამედ დასახული შედეგების მიღწევაზე ანგარიშებს.
- საშუალო დონის მენეჯმენტი - კონტროლი შეიცავს მაღალი დონის დეტალებს. მაგ: ბიუჯეტის მონიტორინგი, ცვლილებების ანალიზი, კოველთვიური ანგარიშები - შიდა აუდიტის ფუნქციები.
- დაბალი დონის მენეჯმენტი - კონტროლი ყველა სახის, პროცედურის, ტრანზაქციის...

შიდა კონტროლის სისტემები

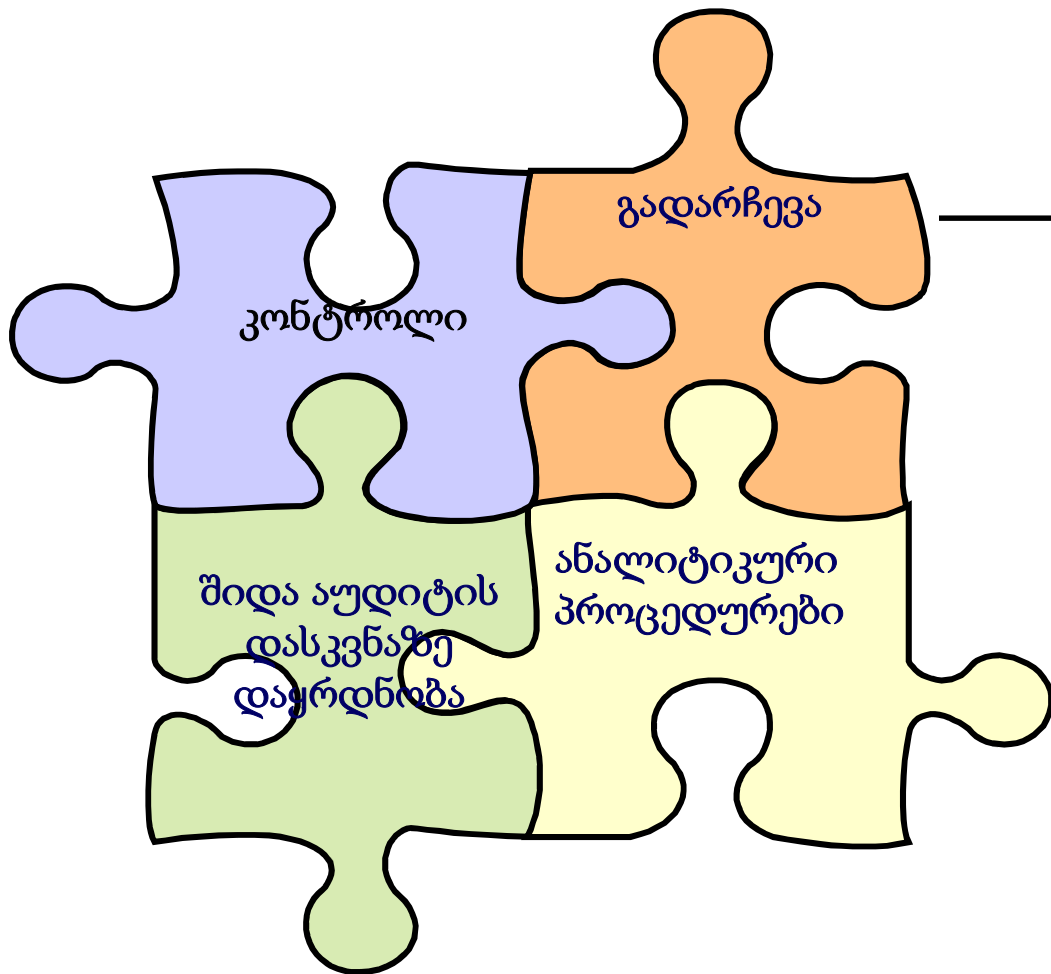

- ავიცილოთ კონტროლის ფუნქციების დუბლირება.
- შევამციროთ რაოდენობა კონტროლის ფუნქციების, რომლებსაც ჭირდება ტესტირება.
- აუდიტორს აძლევს საშუალებას, რომ ყურადღება მიაქციოს აგრეგირებულ ინფორმაცია ფინანსურ უწყისებში, და არ მოახდინოს დროის დახარჯვა ყოველ ციფრზე.
- არ არის საჭიროება დეტალური ტესტირების, როდესაც ეს დაბალი დონის მენეჯერების მიერ არის შესრულებული.
- აუდიტორს აძლევს საშუალებას, დაეყრდნოს ობიექტში მენეჯემენტის მიერ განხორციელებულ კონტროლს, შიდა აუდიტის ანგარიშების გამოყენებით.

ტესტირება და სხვა აუცილებელი პროცედურები

შიდა აუდიტის
დასკვნაზე დაყრდნობა

ტესტირება

შედეგების შეფასება

აუდიტის დასკვნა / აქტი

მადლობთ ყურადღებისთვის